

51

Udenrigsministeriet. København, den 16. november 2020.

- a. Udenrigsministeriet anmoder herved om Finansudvalgets tilslutning til, at den bevillingsmæssige hjemmel for Naboskabsprogrammet justeres på baggrund af etableringen af Den Ny Demokrati-fond. Tilpasningen sker med henblik på at kunne afgive tilsagn om tilskud på 50,0 mio. kr. til 'Den Ny Demokratifond – Civilsamfundspartnerskaber med de østlige naboskabslande'.

Udgiften afholdes af den på finansloven for 2020 opførte bevilling under § 06.32.11. Naboskabsprogram.

- b. *Baggrund*

Med Naboskabsprogrammet ønsker Danmark at bidrage til et mere fredeligt, demokratisk og stabilt Europa med respekt for de grundlæggende værdier og menneskerettigheder. De østlige naboskabslande (Ukraine, Georgien, Hviderusland, Moldova, Armenien og Aserbajdsjan) er i varierende grad under pres fra autokratiske kræfter, og i kampen for demokrati spiller civilsamfundet en helt afgørende rolle.

Gennem årene har en række danske civilsamfunds- og ungeorganisationer skabt samarbejde med partnere i naboskabslandene. Danske organisationer har kunnet bidrage med væsentlige erfaringer om demokratisk organisering, debat og lovgivning samt frie medier – og har hentet vigtigt udsyn fra den værdipolitiske 'frontlinje' mellem demokrati og autokratiske kræfter med hjem. Dermed bidrager de også med vigtig viden til danske aktører og dansk offentlighed om regionens udfordringer.

Det eksisterende Naboskabsprogram er imidlertid bundet til bilaterale indsatser i Ukraine og Georgien. I de to lande er hovedparten af midlerne endvidere bundet i langsigtede programmer gennemført af internationale bistandsorganisationer. Den seneste udvikling i Hviderusland illustrerer behovet for at kunne reagere hurtigt og fleksibelt i en bredere kreds af de østlige naboskabslande og fokusere støtten direkte på civilsamfundet. Samtidig er det afgørende at sikre synergi med etablerede komponenter af Naboskabsprogrammet og de internationale bistandsorganisationer, der kan bidrage med vigtig lokal ekspertise.

Projektbeskrivelse

Som en del af Naboskabsprogrammet etablerer Udenrigsministeriet et nyt fleksibelt program til fremme af civilsamfundspartnerskaber i de østlige naboskabslande. Programmet med navnet 'Den

Ny Demokratifond' har til formål at bidrage til at styrke demokratisk organisering af civilsamfundet og fremme mellemfolkelig erfaringsudveksling og regional netværksdannelse. Fonden vil være regional og potentielt kunne omfatte indsatser rettet mod de seks østlige naboskabslande: Hviderusland, Ukraine, Moldova, Georgien, Armenien og Aserbajdsjan – i samarbejde med tilsvarende partnere i Danmark.

'Den Ny Demokratifond' skal arbejde tværfagligt med at fremme regionalt samarbejde i naboskabsregionen og supplere allerede eksisterende bilaterale samarbejder. Arbejdet tager udgangspunkt i fem tematiske indsatsområder (unge, medier, kultur, arbejdsmarked og klima), hvor spørgsmål om køn og ligestilling indgår som væsentligt tværgående hensyn. Indsatsområderne bringes i spil gennem fondens tre parallelle spor, der muliggør en hurtig reaktion på nye udviklinger. De tre spor er:

- 1) Styrkelse af civilsamfundet og fremme af langsigtede og bæredygtige regionale netværk mellem civilsamfundsorganisationer i Danmark og Naboskabslandene.
- 2) 'Rapid response'-midler til reaktion på uventede behov og muligheder.
- 3) Nye og innovative mellemfolkelige samarbejdsrelationer og erfaringsudveksling mellem civilsamfundsorganisationer og kultur-, undervisnings- og vidensinstitutioner i Danmark og Naboskabslandene.

'Den Ny Demokratifond' forventes at være operativ ultimo 2020 og skal administreres af et konsortium bestående af civilsamfundsorganisationer med aktive partnerskaber mellem Danmark og naboskabsregionen. Konsortiet etableres efter et 'call for proposals' og udvælges på baggrund af partnernes eksisterende partnerskaber, erfaring inden for tematiske indsatsområder samt erfaring med at administrere bevillinger og regionale samarbejder.

Den Ny Demokratifond bidrager først og fremmest til verdensmål 16 (fred, retfærdighed og stærke institutioner). Gennem sin pluralistiske tilgang vil Den Ny Demokratifond også bidrage til andre mål, herunder særligt verdensmål 5 (ligestilling mellem kønnene), verdensmål 8 (anstændige jobs og økonomisk vækst) samt verdensmål 13 (klimaindsats).

Budget

Tilsagnet på 50,0 mio. kr. vil blive afgivet i 2020 og regnskabsført under § 06.32.11.10. Programindsatser. Tilskuddet forventes udbetalt i 2020 og 2021.

Væsentlige risikoelementer

Programmets succes er afhængigt af både langsigtede indsatser samt rettidig og effektiv respons på nye muligheder og udfordringer. Væsentlige risikoelementer er:

- Ændrede politiske realiteter, der kan vanskeliggøre kontinuerlig støtte og opfølgning. Dette imødegås ved systematisk monitorering, dialog med lokale partnere og om nødvendigt omorganisering af aktiviteter eller øget brug af virtuelle formater.
- Indskrænkning af civilsamfundets råderum, der yderligere kan underminere borgeres frihedsrettigheder og civilsamfundsorganisationers muligheder for at operere samt danske partneres adgang. Dette kan f.eks. imødegås ved tematisk omorganisering af aktiviteter eller justering til andre formater.
- Fortsatte begrænsninger i fysiske aktiviteter og rejser som følge af COVID-19. Dette imødegås ved systematisk monitorering og om nødvendigt tilpasning til nye virtuelle formater.

- c. Aktstykket forelægges Finansudvalget, med henblik på at etablere bevillingsmæssig hjemmel til, at der kan afgives tilsagn om tilskud på 50,0 mio. kr. til 'Den Ny Demokratifond – Civilsamfundspartnerskaber med de østlige naboskabslande' under § 06.32.11.10. Programindsatser.
- e. Udenrigsministeriet anmoder herved om Finansudvalgets tilslutning til, at den bevillingsmæssige hjemmel for Naboskabsprogrammet justeres på baggrund af etableringen af Den Ny Demokratifond. Tilpasningen sker med henblik på at kunne afgive tilsagn om tilskud på 50,0 mio. kr. til 'Den Ny Demokratifond – Civilsamfundspartnerskaber med de østlige naboskabslande'.
Udgiften vil blive afholdt af den på finansloven for 2020 opførte bevilling på 160,0 mio. kr. under § 06.32.11. Naboskabsprogram (reservationsbevilling).
- f. Finansministeriets tilslutning foreligger.

København, den 16. november 2020

JEPPE KOFOD

Til Finansudvalget.